

הסרת המסך

גל של שיגנא קינאה ותחרות תקיף את העיר ואת האצטדיון הדתי לאומי, הנאספים - שלושה בתי ספר המתחנכים לסצוינות תורתית ולימודית, לסיודות ולאהבת ישראל.

אל מול האורבים, ביקשנו להציג קול אחר, בתקווה שמי שמבקש את האמת - יוכל לשמוע ולהחליט על בסיס העובדות וללא קולות ההסתה והמלחמה בסוגיית קליטת העליה בחינוך הדתי והתורני בעיר.

בפתיחת החוברת - מאמר של הרב שם שרפר מת"ת למרחב תמבא את עמדת בית החינוך ומספר על האירועים. בסופה, מכיוון אחר לגמרי, קטעים נרחבים ממאמרו של חנוך מרמרי, מי שהיה עורך עיתון "הארץ", אשר פורסם באתר העין השביעית היוצא לאור בידי המכון הישראלי לדמוקרטיה. מרמרי זיהה את טורף הדעת שהיה כאן ומכריז כמו הילד הקטן בסופר ברדי המלך החדשים כי "המלך עירום"

הוספנו עוד שאלות ותשובות בחינת "דע מה שתשיב"

והאמת והשלום אהבו

ת"ת למרחב ודרכי נעם

פתח תקווה

כמה קל להכתים אנשים

בישראל התשס"ט

הרב שם שרפר - 'בית חינוך למרחב'

"כתבו עליי בעיתון הרבה דברים, הוא בכלל לא ידע שהוא כזה", נכתב פעם בשיר פפורסם. והשיר הזה, הפך בימים הללו למצאות הזויה אצלי ואצל חברי, אנשי חינוך שראשם רחובם בחינוך לתורה וליראת שמיים.

יאמר בבירור: אין אפליה בקבלת התלמידים בבית הספר שלנו ולמיטב ידיעתי גם בבתי הספר הפרטיים האחרים בעיר פ"ת, בשל מוצא ערתי, צבע עור, או כל קריטריון דומה לאלו. עצם הטענה מוכזת, מקוממת ומכערת את מניפי האצבע שבדרך כלל המרחק בינם לבין כל סיוע לעולמים החדשים, רחוק מזרח ממערב. כל המלעיזים והמציאים שם רע על "המזענים", מבלי שבדקו ומבלי שבאו לשמוע וללמוד את המציאות, איי להם מיום הדין.

בית ספר פרטי, שאינו שייך לחינוך האצטורי - סמלכתי דתי הרגיל, נהנה מזכות אחת ולצידה חובות רבים, זכותו לבחור את תלמידיו על פי קריטריונים ייחודיים לבית הספר. בשל כך ההורים משלמים כסף רב מכיסם והמדינה אינה משלמת (בנועד לשקר המופץ ביד בעלי העניין) את כל הוצאות החינוך, שלא כמו בחינוך המסו"ד. במקרה של בית החינוך למרחב, הנדרש מתלמיד המבקש להתקבל ללמודים - הוא הגעה מבית שבו הרמה התורנית גבוהה, יש בו הקפדה על המצוינות, ואווירה שאינה פרוצה לתרבות הטלוויזיה והכבלים.

כל תלמיד בעל רמה תורנית גבוהה העומד בקווים הללו ומבקש להתקבל לבית החינוך - מתקבל בברכה ועל כן לומדים בבית החינוך, בשמחה תלמידים שמוצאם מכל תפוצות ישראל כולל ילדים למשפחות יוצאי ארצות שונות. כל תלמיד אחר - אינו מתקבל ויהי מוצאו וצבע עורו ושם אביו ואמו, אשר יהיו.

זו האמת ואין בלתי, מציאי לשון הרע על "המצענות בחינוך התורני" חייבים לבוא ולבקש סליחה מאנשי חינוך המשרתים ציבור הורים רחב המבקש חינוך ללא פשרות לילדים.

תשובות לשאלות שהתעוררו

האם בתי הספר הפרטיים בפתח תקווה נגזז קליטת עולים?

כל מוסדות החינוך הדתיים - לאומיים בפתח תקווה מקבילים בשמחה תלמידים עולים מאתייופיה ומכל ארץ אחרת ומכל מוצא ועדה, ובלבד שיתאימו לרוח בית הספר. כולם רואים בקליטת תלמידי משימת קודש וזכות.

אז על מה בעצם מתווכחים?

על הדרך הנוכח לקדם את התלמידים. הניסיון והשכל הישר מלמדים שכל תועלת לא תצטמח מפיזור שרירותי של תלמידים חלשים בכיתה שנמצאת במקום אחר לגמרי מבחינה לימודית. כל בר דעת מבין שתלמיד שלא יודע קרוא וכתוב "לך לאבוד" בכיתה שלא מתאימה לרמתו. הנושאים, הקצב וספרי הלימוד מונעים ממנו הזדמנות הוגנת להצלחה. הוא יחווה רק כשלונות, בטחונם העצמי יפגע והוא יסחף למערבובל של תסכולים - והאבסורד שהכל נעשה תחת הכותרת המתקתקה של שוויון הזדמנויות. כך יוצרים אבסורדיות מוחלטות תחת כסות של מילים יפות כמו: "שוויון ואינטגרציה".

מה רוצים העולים?

גם הוותיקים שבו העולים מודעים לסלאלכותיות שביפוזר תלמידים אקראי בכיתות ואינם רוצים שהיכולון יושך. השיטה הכוללת הזאת אמנם מתהדרת במצאת של צדק חברתי אבל בפועל היא זו שמנציחה ומעצימה את הפערים.

כך לדוגמה אמר מר דוד מהרמט, מנהל מרכז ההגות של עולי אתיופיה במערכת החינוך:

"תלמידים עולים משובצים ללימודים על-פי שלב החינוך שהם מתאימים לו מבחינת הגיל, בדילוג על השלבים החינוכיים של לימוד השפה שסודגשים בכיתות הלימוד המוקדמות.

לא זו בלבד, אלו המבקשים לכפות על בית הספר לקבל ילד שאינו מתאים, שלא עומד בקריטריונים המקובלים בבית החינוך, אך ורק בשל היותו עולה מאתייופיה, הם המפילים את העולים. הם המתייחסים אליהם שלא בכבוד, כ"ספרי" שיש למצוא לו מקום בכיתה כלשהי, לא משנה אם תתאים לו או לא. ולא נאדם שיש למצוא לו את המקום המתאים לו ביתר.

מה יעשה ילד שאינו דובר עברית בכיתה הולמדת 6 שעות ביום - תורה ונביא ומשנה, הרי רבים מילדי הארץ אינם עומדים בכך, וודאי שלעולים חדשים, המשימה קשה מידי.

מבחינת הצבועים והמתלהמים, מוטב שישב הילד בכיתה ויסבול. מאשר שילמד במקום מתאים לו ובלבד שהמלחמה נגד בתי הספר הפרטיים - תצלת.

הקנאה מעבירה את האדם מן העולם ויש מי שמוכנים לעורר ריב, מדנים וחילול השם ובלבד שישגו את סטרתם להסל את בתי הספר הפרטיים.

לגופו של עניין, במדינה המקדשת את זכותו וויהותו של אדם לחיות את חייו כראונו, (מבלי שיפגע בכלל הצבור), זכותה של משפחה תורנית לחינוך תורני - אינה יכולה להישלל בגלל נחמות פוליטיות, תקשורת רעבה או אנשי ציבור המתפשים ריזינג...

למרות הכל, ובשל הבנה בצורך להירחם למען משימה נעלה של קליטת תלמידיה, להסרחב שאר בתי הספר הפרטיים הסכימו באהבה לקבל על עצמם לחנך את התלמידים העולים, אבל מבחינה חינוכית הדבר חייב להיעשות בכיתות ספוגה, שמתאימה לרמתם הלימודית ולא לתת להם לשבת בכיתה שחומר הלימודים שם בעבורם הוא כמו סינית ל"ישראל". האינטגרציה, הפופולריות והשקף יחד עם תקשורת תאבת צבע וכתרות מכריעים את האמת. הסובלים - יהיו הילדים שלומדים בכיתות לא מתאימות, ולמי איכפת, העיקר שהיה סיפור טוב. העיקר שהאינטגרציה הושגה פגיעה קשה בחינוך הפרטי.

מה נאמר ומה נדבר, האמת כבדה על כן נושאיה מעטים, בעלמא דשיקרא של ישראל התמס"ט.

פתח תקווה, אלול התשס"ט

אמנם הטיועונים כעת הם כביכול לטובתם של עולי אתיופיה אבל המטרה היא אחת: מלחמת חורמה בבתי הספר הפרטיים. גם אם למרחבי, דרכי-נעים וידעת-מבינים יקלטו לבדם את כל עולי אתיופיה, המלחמה בהם לא תופסק כי המטרה האמיתית היא לסגור אותם.

כך אומר הרב שי פירון בעיתון 'הארץ':

"המאבק נגד שלישת בתי הספר הפרטיים בפתח תקווה צריך להיות רחב הרבה יותר ומסוקד נגד החינוך 'המוכר שאינו רשמי'".

(הארץ, 26.8.2009)

כלומר, יש כאן ניסיון לשלול מן ההורים את זכות היסוד שלהם להעניק לילדיהם חינוך בהתאם לעולם הערכים שלהם.

אז מה יהיה?

בבתי הספר הפרטיים בפתח-תקווה לומדים יהודי בני כל השכבות והקהילות. עדות מזרח ומערב, עולים חדשים וותיקים, ממשפחות בעלות אמצעים ומעומות יכולת כלכלית. המורים והמנהלים המסורים משקיעים רבות בקידום כל התלמידים, חזקים כחלשים, ורואים ברכה רבה במעשי יוריהם.

אם בטוחים שענן ההסתה, השקר והרזע יחלוף, והעשייה החינוכית תנצח.

והי רצון שהי' אלוקינו יסיר מתוכנו קנאה, שגאה ותחרות. ויקיים בנו מקרא שכתוב: הי' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דיבר לכם.

המורים בשלבי החינוך המתקדמים אינם מלמדים את התלמידים העולים את יסודות השפה העברית, הן משום שלעיתים הם אינם מיומנים בהקניית השפה והן משום שלעיתים הם מניחים שהתלמידים רכשו שליטה בשפה קודם לכן".

(מתוך דו"ח מיוחד של מרכז המחקר והמידע של הכנסת)

אז מי עורך את המהומה?

העומדים מאחורי ההתקפה על החינוך הפרטי הדתי-לאומי וודעים יותר טוב מהעולים מה טוב בשבילם. תוסמות הצדק בגרונם אבל חרב התנשאות והפטרונות בידם. העולים מבקשים הזדמנות לצמצם פערים וסוכו אמיתי להצלית. אבל הצביעות חוגגת, ושונאי החינוך הפרטי מוכנים להקריב את העולים על מזבח הקנאה, השנאה והתחרות.

ובכלל, נפית מנסה של תלמידים עולים היא אפי אבות הנזעזעו. אך אמור להרגיש ילד עולה מאתיופיה שידע שכל חבריו לכותה נכחו ועמדו בקריטריונים של בית הספר ורק הוא התקבל למרות שהוא לא מתאים מבחינה לימודית או דתית.

ומה כן יועיל לתלמידים?

התייחסות פרטנית למצב הלימודי האמיתי שלהם. טיפול בבעיות שקיימות במציאות ולא אינטגרציה סדומית מלאכותית. תוכניות קידום סמוקדות שנבנו על סמך הניסיון הרב שהצטבר במערכת החינוך לגבי קידום ילדי עולים ועל סמך ההצלחות המוכחות של בתי הספר הפרטיים בקידום תלמידיהם. אנב, בבית החינוך תנאי הקבלה כלל לא קשורים לרמה לימודית אלא לרמה דתית. והם יודעים את המלאכה שבקידום לימודי של תלמידים מתקשים.

העולים זקוקים למעטפת (יקרה) של תמיכה לימודית, חברתית וארגונית שמפחשת להועיל ולא לתפוס כותרות פופוליסטיות.

אז למה הם עושים את זה?

ההתקפה המתזעזענת והמרושעת על כמה ממוסדות החינוך הדתי בפתח תקווה אינה מקרית.

המרתק שבין תצויות לגזענות

נתן נרמרי

היום הכריזה התקשורת על פתרון קליטתם של יוצאי אתיופיה במערכת החינוך בפתח תקווה, אבל כפי שקורה במשברים מתקשרים, קודם נשמע הספץ החדול ורק אחריו מתברר מה בעצם קרה: שר החינוך, ראש הממשלה ונשיא המדינה - כל אחד מסיבותיו הוא, תקפו בגרזן בעיה שצריך היה לפתור בסיון מנחתים. כמו בכל ראשון בספטמבר, התגברו הבוקר שהכל נגמר. המזענים נכנסו לאחר מצור כבד, שר החינוך החדש גרף את הזכייה ושנת הלימודים החדשה יוצאת לדרך. עד מחר יישכחו 200 הילדים האתיופים שאמורים להשתלב במערכת החינוך בפתח תקווה, ואת הבעיות האמיתיות שלהם, המורכבות והמרות, איש מרודפי המזענים לא יזכור ולא יפתור.

כפי שקורה במשברים מתקשרים, קודם נשמע הספץ המדול ורק אחריו מתברר מה בעצם קרה. המפוצצים היו הפעם קובעי המדיניות והתקשורת נמרה אחריהם בקול גדול. התוצאה היא שרמת התוקפנות הצבוחית שהופעלה כלפי בתי הספר בפתח תקווה שמתקשים לקלוט את התלמידים האתיופים, היתה כה חריפה ומרפת עד שלסוכרי הקליטה לא נותרה ברירה אלא להיכנע (כלומר, "להזרז בהם מסורבם העקש", כלשון התקשורת). עכשיו, כשיתפוגו תמרות העשן, יתברר היקף ההריסות. את אלה ייקח שנים לשקם, אם בכלל.

רק הורי התלמידים הדחויים סורבו להצטרף לחגיגה, "מתב הבוקר" יודעות אחרונות: "עכשיו, כשמצאו פתרון, איזה מנהל יסתכל בעיניים של הילד שלי ויגיד לו שהוא הגיע לשם כי הוא רצה אותו?", שואלת אמה אחת ומשיבה: "גם הבן שלי וגם המנהל יודעים טוב מאוד שהילד שלי לא רצוי שם".

הבעיה האמיתית של 48 התלמידים שהתקבלו בעקבות הלחץ לשלושת בתי הספר הפרטיים בעיר, ללא סיון, החלה רק הבוקר, ומכאן רק תחרף. הם לא "התקבלו". הם רק הורשו לעלות על מסלול המרוצים, ללא הגנה ללא ידע בסיסי. הם יצטרכו לנסות להשתלב בקבוצה סמונת ומאומנת היטב, שדוהרת מבלי להפנות ראש

סביב שלושת בתי הספר הללו התגבשה קואליציית הסתה שכבראשה עומדים לא פחות מראש הממשלה (הרעיון של דחיות תלמידים אתיופים הוא פשוט פיגוע מוסרי). נשיא המדינה שקרא לצאת ולהפגין בפתח תקווה לסען האתיופים, ושר

בעים אומרים

"בשיטה של שלוב העולים מאתיופיה בבתי"ס מהרגע הראשון יש חיסרון גדול בצד הלימודי. הפער בין ידיעותיו ויכולותיו של ילד עולה אתיופיה בשנתיו הראשונות בארץ, לבין ילד ותיק, אינו פער וירטואלי. לא ניתן לנער עליו בסיסמאות בדבר חשיבות השילוב".

(רו"ח ועדת כס לבדיקת קליטת העולים בבתי"ס בפ"ח)

"האינטגרציה נכשלה. כפיית אינטגרציה על ילדים שאינם מתזיקים בה מעמד והם אינם רוצים אותה, רק טובילה לנשורה. צריך לחשוב אחרת - האינטגרציה היא לא מושג קדוש".

(חני אקלה, מנהל עמותת פידול לחינוך יוצאי אתיופיה)

"שילובם של ילדי העולים ביחס מספרי אופטימאלי - כשהוא מלווה בתקצבה לצורך תיגבור אינטנסיבי במקצועות מסויימים או אף בהוראה פרטנית לצרכים אלה - נראית כעניי הוועדה כדרך ראווה לקליטה מיטבית של הילדים".

(רו"ח ועדת כס לבדיקת קליטת העולים בבתי"ס בפ"ח)

"רמי הופנברג, ראש מנהל החינוך בפתח תקווה מסביר את הבעיה מהזווית שלו: "בתי הספר בהם יש בעיה בשיבוץ הם בתי ספר יסודיים המוגדרים כמסוכרים שאינם רשמיים. אלו בתי ספר דתיים וחרדיים, כשהיסוד המארגן שלהם הוא סיון על פי ההתאמה הדתית. אני לא חושב שיש בעיה של גזענות בבתי הספר".

(מתוך אתר האגודה הישראלית למען יהודי אתיופיה 2007)

כל מוסד אולי למצוא לעצמו אפיקי הגמשה ותחופי התמחות. בתי הספר בדרום העיר, לדוגמה, הפכו את הגיוון האנושי שבהם - לכאורה מנגלה - ליתרון מוססי וחשוב מאין כמוהו.

שלושת בתי הספר הסוררים בפתח תקווה מנהלים בבתי ספר לסמויות. גם אם במסלול התורני, ופעלים כחוק ועל פי תקנון המוכר למשרד החינוך. אם בתקנון הקבלה לבית ספר כזה נכללים מיונים, יהיה זה צעד קטלני לכפות על המוסד לקבל תלמידים לא ממונים.

מוטי זפט, יו"ר סיעת המפד"ל בעיריית פ"ת, ממחיש בכתבה בעיתון בשבוע את המצב: "מדובר בילדים שמגיעים אחרי שנה וחצי ממרכז קליטה עם אפס ידע. מה ילד כזה בן 10 או 11 יכול לעשות בכיתה רגילה של מס"ד? צריך לפתוח להם סנינה עם מורים טובים ואחרי שנה וחצי המורה תראה איך לשכך כל ילד בהתאם לרמה שנהיג אליו". זפט סבור כי התלמידים האתיופיים צריכים להשתלב בכל בית ספר בעיר - ממ"דים, פרטיים, חרדים וחילונים. "מדוע מפילים הכול על הסטודנט צריך שתהיה חלוקה. לא ייתכן שאצל החילונים והחרדים יהיו כמעט אפס עולים, תקופים אומנם כנענימל לא ראיתי עשרה ילדים אתיופיים בכל רעננה וגבעתיים". הוא הודף את הכדור לעבר המבקרין.

"השאלה היא מה טוב לילדים - ואצלי לא טוב להם", אומר בכתבה דוד שרפר מנהל "לסרטיב", אחד משלושת בתי הספר הפרטיים הסרבנים. "המוטו שלנו הוא בית ספר תורני שנותן יותר שעות קורש מכל מס"ד אחר. מי שלא יודע קרוא וכתוב לא מתאים לסינון כזה של שעות קורש", הוא מסביר. "ילד ברמה כזו לא יתאים גם לכיתה רגילה במס"ד. מה יעזור לו שנקליט אותו שם? [זה יהיה] עוול לילדים העולים".

"האם מיעוט של תלמידים עולים שיצטרף לבית הספר יפגע ברמתו התורנית?" שאלת הכתבה, חגית רוטנברג, ושרפר משיב: "כיום לומדות אצלנו שש תלמידות כאלה. אבל כשרוצים להביא יותר, אין ספק שזה פוגע בבית הספר".

רק המבקר, בבוקר שאחרי כפיית הפתרון למשבר, נשמע קולם של מנהלי "דרכי נועם" ו"דעת מכינים" ב"דעות אחרונות": "חבל שבדעון סער לא בא לראות את העובדות בשטח", אומרים המנהלים, חגי אונגר וישראלה וקסלר. ומביאים בפרוט את גרסתם. אהבתי במיוחד את הכותרת: "לא היים מקבלים גם את הילדים של שמעון פרס".

המשך

החינוך אשר הכריז כי "סהתמתקות מלקבלם עולה ריח של גזענות". שלישום (308) הורה שר החינוך על הפסקת המימון הממשלתי לשלישת בתי הספר הדתיים הפרטיים בפתח תקווה.

טוב היה אילו השר המרי והגלה היה יורד לעומקן של הדיון המתמשך בדילמת השוויון מול המצוינות במערכת החינוך, לפני שפתח בקמפיין המזעזע. הוא יכול היה לשוחח ארוכות על כך עם מנכ"ל משרדו ד"ר שמשון שושני, שהיה מספחיו המצוינות בימיו כראש מינהל בחינוך בתל אביב וכמנכ"ל המשרד בתקופת כהונתו של השר אסנון רוזינגר. משהו מימיו כמוביל בטיפוחם של בתי הספר לאסנוניות ולטבע בתל אביב בוודאי הדהד באוזניו של שושני, כשהזמין לשימוע את שלישת נציגי בתי הספר הסוררים.

הדיון על המשקל שיש לייחס לדרישה לשוויון מול האורך בטיפוח מצוינות, הוא סבוכי ולא ניתן להכרעה. אם תשאלו את התקשורת, היא רוצה גם וגם: גם מערכת שוויונית לחלוטין וגם כזו שתמיה מצוינת להפליא ושתשיג הישגים מרביים, כמו טיפוח מובילים ויצר מדליות בכל המבטחים השואותיים בין מדינות העולם.

הכשל המתמשך של מערכת החינוך הצביונית תיעל את השאיפות למצוינות אל בתי הספר הפרטיים, המבוקשים והשנואים, שקימו כדי לסלוא את החסר. אלה הם בתי ספר המנהלים על ידי עמותות פרטיות שבכוחן ליישם תרומות (בנוסף על גביית תשלומים מחורי התלמידים), ולספק בתמורה לא רק תוכניות לימודים עשירות יותר שיוכלו על ידי תלמידים ממונים, אלא לסיין ולתמפל את צוטי ההוראה שלהם. בתי ספר כאלה יכולים להתמקון אל הישגים מרביים הן בלמידה הבסיסית והן בלמידה העשרה.

אלא שבתי הספר הפרטיים הם לא רק הפתרון. הם מייצגים את הבעיה ואף מנציחים אותה. "מצוינות חלולה", היא מותרת מאסרה (המצויין) של עדיה רובין מנהלת התכנית למצוינות בחינוך הירושלמי, המתפרסם היום ב"הארץ". רובין קובלת על שהמצוינות הבדלנית כפי שהיא מתבטאת בבתי ספר אלה, היא הישגית בלבד וריקה מערכים, שאותם רק מערכת ציבורית מתוקנת יכולה, לדעתה, לספק.

ובכל זאת, זהו הרע במיעוטו. בתי ספר פרטיים היו בישראל מראשית ימיה, ותרומתם להישיגי החברה גדולה בהרבה מחלקם החסי של בגמריה באוכלוסיית התלמידים. גם בעיר בתל אביב, ועל אף הביקורת על היותם מוסדות אליטיסטיים, השפעתם של בתי הספר הייחודיים הללו על כל המערכת - עזה. מעצם נוכחותם התחוללו שינויים ניכרים לטובה גם בבתי הספר העירוניים המסלוליים, כאשר

תמונה מורכבת

מהעדויות המצטברות עולה תמונה מורכבת. מאתיים העולים האעיריים מאתיזופיה זקוקים לתכנית מיוחדת שתכין אותם לקליטה בבתי הספר בעיר - בין אם לחילוניים, לאחר שגיוסם יסתיים, ובין לדתיים, לפי צרכיהם ורמתם. הם זקוקים לתקופת הכנה נמרצת, שתביא אותם לרמת ידע ויכולת ביטוי שתאפשר להם לייער קו ולהשתלב. לא רק במסמלכתיים, אלא גם לעמוד בסף הקבלה של הפרטיים.

תקופת הכנה כזו היא תלוית תקצוב, אבל בהיקף התלמידים הלא גדול שבו מדובר יכולות העלויות להתחלק בין משרדי הממשלה ומנהל החינוך העירוני. אם המשבר חולל פוצי רגש כאלה, בוודאי שדאי היה להשקיע במייעות.

הרושם הוא שבמשרד החינוך לא היו מוכנים, ובשפופך המשבר, ניסו לסלקו מעל הדרך בכפיות פתרון מאולץ. הבעיה היא, שעצם ההאשמה בנזענות מפי קברניטי המדינה, מחוללת אווירת נזענות, והתלמידים האתיזופיים הם הראשונים להיפגע ממנה. כשכופים פתרון, רק כדי לפתוח את שנת הלימודים בזמן, מטאטאים את הבעיה לפתחם של בתי הספר ושם היא תיאור מרירות והרס.

זוהי מפת הכישלון: הנהגה פרונונית ותקשורת הרעבה לאש (אולי מתקנת) בשירפות שמכלות את עיבורי לוס אנג'לס). ראש הממשלה שמתן היטב את ההכרח של ישראל במצוינות אבל פועל נגדה, נשא המדינה שכובין היטב מהו ההון היחיד שישראל יכולה לייצר ושור החינוך הרעב להישגים מידיים, הממהר להטות באגשי חינוך את חטא הנזענות, במקום לפעול בזהירות לציגן המשבר. החל מסתור יחזרו הנשיא וראש הממשלה לנושאים החביבים עליהם ויתרו את מלאכת שיקום ההרסות.

מתוך "המרחק שבין מצוינות לנזענות", מאמר של חנוך מנחם, בעבר עורך עיתון "הארץ".
מאמר המלא פורסם באתר "העין השביעית", של המכון הישראלי לדמוקרטיה ביום 1/9/09